

hederne, og det fremgik ogsaa af Konseilspræsidentens Tale, saa det ærede Medlem for Assens og det Parti, han vel er Ordfører for, synes ikke at nære nogen brændende Interesse for denne Sags Gennemførelse. Det stemmer ogsaa godt nok med dette Partis Forhold og dette Partis hele Stilling til dette Spørgsmaal om lige Valgret for alle Vælgere. Det Parti har jo altid søgt at gøre sig til Talsmand for særlig agrariske, undertiden ogsaa agrarisk-egoistiske Interesser uden Hensyn til Grundlovens Bud. For saa vidt forbavser det mig ikke, at det ærede Medlem er med til at dyngte Vanskeligheder op paa Regeringens Vej i denne Sag.

Det ærede Medlem for Assens gjorde opmærksom paa, at Grundlovens § 32 ikke burde forstaas saaledes, som jeg nu har godtgjort, at gamle Høgsbro forstod den, som et bestemt Paabud om, at der skulde være lige Valgret med ganske faa ekstraordinære Undtagelser for Øers Vedkommende og paa anden Maade. Princippet var dette: lige Valgret for alle Vælgere og alle Dele af Befolkningen, sagde Høgsbro. Derimod gjorde det ærede Medlem den Indvending, at for det første faldt Vælgere og Folketallet ikke sammen, saa at man maatte ved Forhandlingerne om denne Sag stedse være opmærksom paa, at Vælgerprocenten var større ude i Landkredsene end i Bykredsene, og det ærede Medlem nævnte nogle Tal, som skulde bevise dette. Maa jeg dertil sige, at dette Forhold er mig meget vel bekendt, at Procenten ude paa Landet er, og navnlig tidligere har været, en lille Smule højere end i Byerne, men dette forsvinder mere og mere. I det Skrift, hvorfra det ærede Medlem rimeligvis har hentet sin Viden, nemlig Statistisk Bureaus Opgørelse over Folketingsvalgene den 16. Juni 1903, vil man kunne finde en Statistik, der netop viser, at denne Forskel mellem Land- og Byvælgere mere og mere forsvinder. I 1892 udgjorde Byvælgerne Antal 81.5 pCt. af det samlede Antal af Mænd paa 30 Aar og derover, og Landvælgerne Antal udgjorde 84.2 pCt.; Byvælgerne Antal var altsaa mindre. Men ved det sidste Valg i 1903 udgjorde Byvælgerne Antal 88.9 pCt. af Mænd paa 30 Aar og derover, Landvælgerne kun 88.1 pCt. Her se vi, at Forholdene ere forrykkede, nu er det omvendt, nu er der flere Vælgere i Byerne i Forhold til Antallet af Mænd paa 30 Aar og derover end paa Landet, medens det for 11 Aar siden var omvendt. Der sker en Forskydning her, og derfor spiller det

Forhold, som det ærede Medlem for Assens fremdrog, ingen væsentlig Rolle. Og Statistisk Bureau baade fastslaar og forklarer denne Forskydning, der aabenbart ogsaa er let forklarlig. Den skyldes blandt andet Fagforeningernes Virksomhed i Byerne. Det ligger i, at Fagforeningerne have igennem en Aarrække bidraget til, at Fattigprocenten forsvinder; færre og færre Mænd paa 30 Aar og derover nyde Fattigunderstøttelse, flere og flere faa Valgret, ligesom ogsaa Kost- og Logiforholdenes Indflydelse forsvinder, det er en Kamp, som Fagforeningerne have ført gennem mange Aar, og derved have de skaffet en Mængde Arbejdere Valgret, som tidligere ikke havde det. Men dette Fagforeningernes Arbejde er jo ikke saa udbredt, saa virksomt paa Landet som i Byerne, og derved forrykkes netop dette Forhold. Fagforeningerne og deres Arbejde blive bekæmpede af det ærede Medlem for Assens. (Modsigelse.) . . . Ja, han bidrager dog i det mindste ikke i mindste Maade til, at Landarbejderne organisere sig fagligt, men nærer snarere en vis Frygt derfor. Derfor bliver det Arbejde ikke gjort derude i den Gråd som i Byerne. Medens man i mange Aar har snakket om at udvide Valgretten, have Fagforeningerne faktisk udvidet den saaledes, at Vælgerprocenten nu er betydelig større end tidligere, og det gælder navnlig Byerne paa Grund af Fagforeningernes Styrke og Virksomhed. Det var mit Svar til det ærede Medlem for Assens.

Jeg har endnu kun et Svar at give til det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger), som vendte sig imod mig og sagde, at naar det Parti, som jeg tilhørte, ønskede, at Repræsentationen skulde være et Spejlbillede af Befolkningen — det samme Ønske fremsatte det ærede Medlem jo ogsaa —, burde vi gaa over til hans Tanke, til hans Forslag om Indførelse af store Valgkredse med mange Repræsentanter og Forholdstalsvalg. Jeg vil til det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds sige, at det er en temmelig sildigfødt Kærlighed til Forholdstalsvalgmaaden, der er opstaaet hos det ærede Medlem og det Parti, han tilhører. Vi have i en Snes Aar, hver Gang denne Sag har været for, ikke mærket stort til denne Kærlighed. Op gennem Firserne blev der Gang paa Gang fremsat Forslag baade fra Københavns Befolkning og Københavns Kommunalbestyrelse om Indførelse af Forholdstal ved de kommunale Valg i København. Dette Forslag